

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА

Факультет природничих наук

Кафедра лісового та аграрного менеджменту

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Плодово-ягідні плантації

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма Лісове господарство

Спеціальність Н4 Лісове господарство

шифр і назва

Галузь знань Н Сільське, лісове, рибне господарство та

ветеринарна медицина

шифр і назва

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 10 від 25 червня 2025 р.

м. Івано-Франківськ – 2025 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Плодово-ягідні плантації
Викладач (-і)	Дмитрик Павло Миколайович
Контактний телефон викладача	097-839-74-89
E-mail викладача	pavlo.dmytryk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	6 кредити ЄКТС, 180 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Консультування проводиться за розкладом консультацій викладача, який розміщений на інформаційному стенді кафедри
2. Анотація до навчальної дисципліни	
Навчальна дисципліна «Плодово-ягідні плантації» спрямована на формування у здобувачів вищої освіти теоретичних знань та практичних навичок щодо біологічних особливостей, агротехніки вирощування, догляду та використання плодових і ягідних культур, що застосовуються у лісовому господарстві, рекультивації земель, захисному лісорозведенні та агролісомеліорації. Особлива увага приділяється екологічній адаптації культур, добору видів і сортів, створенню та експлуатації плантацій у різних природно-кліматичних умовах.	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
Метою дисципліни є формування у студентів професійних компетентностей щодо створення, догляду та раціонального використання плодово-ягідних плантацій у системі лісового господарства з урахуванням екологічних, господарських та природоохоронних вимог. Цілі дисципліни: • знати біологічні та екологічні особливості плодових і ягідних рослин; • розуміти принципи класифікації, систематики та сортового різноманіття культур; • оволодіти основами планування та закладання плодово-ягідних плантацій; • набути навичок догляду за насадженнями, обрізування, розмноження рослин; • вміти добирати культури для лісомеліоративних, рекреаційних і	

захисних насаджень; • оцінювати економічну та екологічну ефективність плантацій; • формувати екологічно відповідальне ставлення до використання рослинних ресурсів.	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
<u>Інтегральна компетентність</u> Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі лісового і мисливського господарства або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів лісівничої науки і характеризується комплексністю та відповідністю природних зональних умов. <u>Загальні компетентності:</u> ЗК8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК10. Прагнення до збереження навколишнього середовища. ЗК11. Навички здійснення безпечної діяльності. ЗК12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. <u>Спеціальні (фахові) компетентності:</u> ФК3. Здатність використовувати знання й практичні навички для аналізу біологічних явищ і процесів, біометричної обробки дослідних даних та їх математичного моделювання. ФК11. Здатність планувати й реалізовувати ефективні заходи з організації господарства, підвищення продуктивності насаджень та їх біологічної стійкості, ощадливого, на екологічних засадах, використання лісових ресурсів. ФК12. Екологічні мислення і свідомість, ставлення до природи як унікальної цінності, що забезпечує умови проживання людства, особиста відповідальність за стан довкілля на місцевому регіональному, національному і глобальному рівнях. <u>Результати навчання:</u> ПРН2. Прагнути до самоорганізації та самоосвіти. ПРН3. Проводити літературний пошук українською та іноземними мовами і аналізувати отриману інформацію. ПРН6. Здійснювати підбір і використання необхідного обладнання, інструментів для організації виробничого процесу з урахуванням екологічних, технічних та технологічних можливостей. ПРН15. Впроваджувати розроблені проектні рішення у виробництво та забезпечувати ведення лісового господарства на засадах наближеного до природи лісівництва. ПРН16. Організувати результативні та безпечні умови праці.	
5. Організація навчання	
Обсяг навчальної дисципліни	
Вид заняття	Загальна кількість годин

Лекції		20	
Практичні		40	
Самостійна робота		120	
Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативна/ вибіркова
Восьмий	Н4 Лісове господарство	Четвертий	Вибіркова
Тематика навчальної дисципліни			
Тема		Кількість год.	
		лекції	практичні заняття
			самостійна робота
Тема 1. Значення плодово-ягідних плантацій у лісовому господарстві		2	4
Тема 2. Біологічні особливості плодових культур		2	4
Тема 3. Біологічні особливості ягідних культур		2	4
Тема 4. Розмноження плодових і ягідних рослин		2	4
Тема 5. Закладання та планування плантацій		2	6
Тема 6. Догляд за насадженнями та обрізування		4	6
Тема 7. Захист рослин і екологічні аспекти		2	6
Тема 8. Використання плодово-ягідних насаджень у агролісосистемах		4	6
ЗАГАЛЬНА:		20	40
6. Система оцінювання навчальної дисципліни			
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Поточний контроль – до 40 балів за семестр; контроль самостійної роботи – до 10 балів за семестр; екзаменаційний контроль – до 50 балів. Сумарний підсумковий контроль – до 100 балів (сума балів за поточний, самостійної роботи та екзаменаційний контролю). Шкала оцінювання: https://efund.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/172/2023/09/po_lozhennia-pro-orhanizatsiiu-osvitnohoprotsesu-ta-rozrobku-osnovnykh-dokumentiv-z-orhanizatsii-osvitnoho-protsesu.pdf		
7. Політика навчальної дисципліни			

Академічна доброчесність дотримується при вивченні дисципліни. Зокрема не допускається списування під час проведення поточних та підсумкових контрольних заходів, самостійного виконання навчальних завдань (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей). Вимагається застосовування посилань на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Відвідування занять є обов'язковим. Засвоєння пропущеної теми лекції з поважної причини перевіряється під час складання підсумкового контролю, а з іншої причини – у вигляді співбесіди. Пропущені практичні заняття, незалежно від причини пропуску, студент відпрацьовує згідно з графіком консультацій. Поточні негативні оцінки, отримані студентом під час засвоєння відповідної теми на практичному занятті перескладаються викладачеві, який веде заняття, до складання підсумкового контролю з обов'язковою відміткою у журналі обліку роботи академічних груп. У випадку пропуску більше 50 % часу аудиторного навантаження студент не допускається до іспиту.

Неформальна освіта. Питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті регулюється «ПОЛОЖЕННЯ про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» (<https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>). Процедура перезарахування здійснюється при співпадінні назви неформальної активності з назвою освітнього компоненту та кількістю кредитів. Для перезарахування кредитів неформальної освіти створюється комісія для прийняття рішення. Результати навчання, які отримані у неформальній освіті, враховуються при оцінюванні самостійної Роботи студентів з відповідних дисциплін.

8. Рекомендована література

Основна література

1. Балабак А. Ф., Балабак О. А. Плодівництво : підручник. — Київ : Аграрна наука, 2018. — 448 с.
2. Бублик М. О. Плодово-ягідні культури України : навч. посіб. — Київ : Урожай, 2014. — 360 с.
3. Бублик М. О., Кондратенко П. В. Ягідництво : навч. посіб. — Київ : Урожай, 2016. — 320 с.
4. Косенко І. С. Інтродукція плодових рослин в Україні : монографія. — Київ : Наукова думка, 2009. — 376 с.
5. Кучерявий В. П. Агролісомеліорація : підручник. — Львів : Світ, 2014. — 512 с.
6. Кучерявий В. П. Озеленення населених місць : підручник. — Львів : Світ, 2005. — 456 с.
7. Лісовий М. П., Шлапак В. П. Садово-паркове господарство : підручник. — Київ : Вища школа, 2012. — 416 с.

8. Біологічні та екологічні аспекти недеревних ресурсів / ред. В. А. Онищенко. – Київ : Наук. думка, 2020. – 312 с.
9. Бойко Т. О. Інтродукція декоративних і плодових деревних рослин : навч. посіб. — Київ : Фітосоціоцентр, 2010. — 216 с.
10. Бровко Ф. М. Сорти плодових і ягідних культур України : довідник. — Київ : Аграрна наука, 2013. — 304 с.
11. Кохно М. А. Деревні плодові рослини України : монографія. — Київ : Фітосоціоцентр, 2008. — 412 с.
12. Лаптев О. О. Інтродукція та акліматизація плодових рослин : навч. посіб. — Київ : Фітосоціоцентр, 2001. — 128 с. Шеляг-Сосонко Ю. Р. Рослинність України та методи її охорони. — Київ : Либідь, 2011. — 198 с.
13. Мазепа В. Г. Деревні рослини в озелененні : навч. посіб. — Львів : Світ, 2005. — 192 с.
14. Сидорак Г. М. Плодові та ягідні культури в агролісових системах : навч. посіб. — Львів : Сполом, 2017. — 284 с.
15. Шлапак В. П., Косенко І. С., Лісовий М. П. Садівництво в агроландшафтах : навч. посіб. — Київ : Вища школа, 2010. — 392 с.
16. Ярмолюк О. М. Плодово-ягідні насадження в системі сталого землекористування : навч. посіб. — Київ : Аграрна освіта, 2016. — 256 с.

Допоміжна

1. Галактіонов І. І. Декоративні та плодові рослини природної флори України : довідник. — Київ : Вища школа, 1977. — 325 с.
2. Калініченко О. А. Декоративна дендрологія та плодові культури : навч. посібник. — Київ : Вища школа, 2003. — 199 с.
3. Кохно М. А., Кузнецов С. І. Методичні рекомендації щодо добору дерев, чагарників та плодових культур для інтродукції в Україні — Київ : Фітосоціоцентр, 2005. — 48 с.
4. Кучерявий В. П. Озеленення населених місць та агролісові системи : підручник. — Львів : Світ, 2005. — 456 с.
5. Лаптев О. О. Інтродукція та акліматизація плодових і ягідних рослин з основами озеленення — Київ : Фітосоціоцентр, 2001. — 128 с.
6. Липа О. Л. Дендрологія з основами акліматизації плодових та ягідних рослин — Київ : Вища школа, 1977. — 224 с.
7. Бойко Т. О. Інтродукція декоративних та плодових деревних рослин : навч. посіб. — Київ : Фітосоціоцентр, 2010. — 216 с.
8. Мазепа В. Г. Деревні та плодові рослини в озелененні та агролісових системах : навч. посіб. — Львів : Світ, 2005. — 192 с.
9. Заячук В. Я. Дендрологія. Плодові та декоративні культури : підручник. — Львів : Апріорі, 2008. — 656 с.
10. Кохно М. А., Курдюк А. М. Дендрофлора України. Дикорослі, культивовані та плодові дерева й кущі : монографія. — Київ : Фітосоціоцентр, 2007. — 424 с.

Інформаційні ресурси

1. Plants of the World Online (Kew) — систематика та поширення рослин, включаючи плодові та ягідні культури <https://powo.science.kew.org>
2. International Plant Names Index (IPNI) — номенклатура та авторство назв рослин <https://www.ipni.org>
3. The Plant List — перелік латинських назв рослин, включно з плодовими та декоративними <http://www.theplantlist.org>
4. Global Biodiversity Information Facility (GBIF) — дані про поширення та ареали видів <https://www.gbif.org>
5. IUCN Red List — охоронний статус видів плодових і ягідних рослин <https://www.iucnredlist.org>
6. European Forest Genetic Resources Programme (EUFORGEN) — генетичні ресурси деревних та плодових культур <https://www.euforgen.org>
7. 3. Лісове господарство та агролісові системи
8. FAO Forestry — міжнародні матеріали з агролісомеліорації та використання плодових рослин у лісових системах <https://www.fao.org/forestry>
9. European Forest Institute (EFI) — дослідження з лісового господарства та агроекології <https://efi.int>
10. Biodiversity Heritage Library (BHL) — цифрові копії класичних та сучасних видань з ботаніки та плодових культур <https://www.biodiversitylibrary.org>
11. Virtual Herbarium (Kew, NYBG, Naturalis) — цифрові гербарні зразки плодових і ягідних рослин
12. OpenStax Biology 2e — відкритий підручник з розділами ботаніки та фізіології рослин <https://openstax.org>

Викладач, доцент

_____ П.М. Дмитрик